

GALG EN SCHAVOT

WEKELIJKSE UITGAVE

PRIJS PER NUMMER : 4 FRANK

Uitgave van

«DE VLAAMSE BOEKHANDEL», Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

(Handelsregister van Antwerpen nr 33.297)

CAGLIOSTRO

Op het ogenblik dat het er de schijn naar had, dat hij niets meer van het noodlot hoefde te duchten, werd Cagliostro, op bevel van de rechters, die met de « Zaak van het Halssnoer » belast waren, de 23ste Augustus 1785 aangehouden en in de Bastille opgesloten. Na negen maanden gevangenschap werd hij door het Parlement vrijgesproken. Maar hij moest 't Franse grondgebied verlaten. Op 20 Juni 1786 scheepte hij te Boulogne in om zich naar Engeland te begeven.

Evenwel moet het hem niet voor de wind zijn gegaan, want drie jaar nadien vertoefde hij in de Eeuwige Stad, te Rome. Daar werd hij als ketter bij de Rechtbank der Inkwisitie aangeklaagd.

Cagliostro werd in een cel van het kasteel Saint-Ange opgesloten en veroordeeld om op de brandstapel te sterven. De Paus echter wijzigde het uitgesproken vonnis en zette de doodstraf om in eeuwigdurende gevangenis. Men stelde er zich verder mee tevreden, zijn papieren, zijn boeken en klederen te verbranden.

Voorts weet men niets meer met zekerheid aangaande het verdere leven van die zonderlinge personage. Volgens zekere auteurs werd hij in zijn cel vermoord op 26 Augustus 1795 toen men de eerste successen in Italië van de Franse troepen bekend maakte. Volgens een andere versie zou hij getracht hebben zijn biechtvader te wurgen om vervolgens in de pij van de vermoorde geestelijke te vluchten.

Wie was feitelijk die geheimzinnige Cagliostro ? Een avonturier noch min noch meer, zekere Joseph Balsamo die zich voor de

markies van Cagliostro uitgaf. Hij oefende twaalf ambachten uit en kende dertien ongelukken. Hij gaf zich uit voor een onsterfelijk wezen, dat ter wereld gekomen was, in de nacht der tijden.

De naakte waarheid was natuurlijk heel anders. Hij werd in 1743 te Palermo geboren. Toen hij nog een kleine bengel was, kon men doodgewoon geen huis met hem houden en spoedig gaf men er zich rekenschap van, dat er niets goeds uit hem worden zou.

Men plaatste hem in een seminarie, maar hij ontvluchtte dit midden. Dan maar eens in een klooster beproefd. Misschien wel, dat het stichtend voorbeeld van de geestelijken hem tot betere gevoelens brengen zou. Het tegenovergestelde geschiedde : hij werd de oorzaak van diepe ergernis voor de vromen. Zijn vlugge geest maakte, dat de apotheker van het klooster belangstelling voor hem betuigde. Zodoende deed hij kennis in de scheikunde op, die hem naderhand nuttig zou zijn.

Nu eens werkte hij als tekenaar en deed zulks zelfs vrij goed. Daarna werd hij vervalser, wijzigde een testament, bootste op geslaagde wijze toegangsbewijzen na voor de schouwburg. Meermalen greep het gerecht tegen hem in ; hij werd aangehouden en gevangengezet. Maar telkens weer geraakte hij op vrije voeten, dank zij de tussenkomst van zijn familie. Die toegevendheid had tot gevolg, dat hij verder ging met aftruggelarijen te plegen. Nu eens beweerde hij dat hij wist waar een verborgen schat stak, maar om dit fortuin te bemachtigen waren er onkosten te doen, en hij vond een goedgelovige juwelier, die hem een som geld voorschoot van twee honderd onces goud. Te laat gaf er de juwelier zich rekenschap van, dat hij in de doeken gedaan was en diende hij klacht in. Vooraleer de Siciliaanse rechters ingrepen, was Cagliostro gevlucht. Eerst vertoefde hij te Messina, later in Griekenland, dan weer in Egypte, in Midden-Azië, eindelijk te Rome.

Daar geraakte hij tot over de oren verliefd op een beeldschoon zestienjarig meisje, Lorenza Feliciani, die korte tijd later zijn echtgenote werd.

Het paar nam het niet heel nauw op met de moraal, leefde van een rist aftroggelarijen, bevond zich nu eens te Madrid, dan weer te Lissabon en te Londen. In het bekende pelgrimsoord van St. Jacobus van Compostella misleidden zij door het prevelen van gebeden bedevaarders en wekten zij het medelijden op. Een andere man die aan de rand van de samenleving zijn bestaan sleet en zich voor advocaat bij het Parlement van Parijs uitgaf, zekere Duplessis, nam hen op sleeptouw naar de Franse hoofdstad mee. Maar de Balsamo's moesten nu eenmaal reizen en trekken. Zij bezochten Brussel en Duitsland, keerden weer naar Italië en Palermo, vestigden zich een wijl te Malta, later te Napels. En altijd pleegden zij aftruggelarijen, verklaarde Cagliostro de Kaballa, beweerde goud te kunnen maken.

Hij deed aan alchimie in Spanje, wist in Engeland lid te worden van de loge, gaf zich voor een wonderdoener uit bij de grote Katharina van Rusland. Weldra moest hij het land der Tsaren ontvluchten, maar werd als een groot weldoener der mensheid te Warschau onthaald. Voortaan was het vooral als wonderdokter dat hij de lichtgelovige lui in de luren leggen zou tot hij ten laatste in de rue Saint Claude te Parijs gearresteerd werd. Wat de schone Lorenza betreft, zij werd samen met hem aangehouden en wat er later van haar geworden is, is eveneens een mysterie gebleven.

HET KASTEEL DER VERDOEMENIS

SILVAIN VAN DER GUCHT

HET KASTEEL DER VERDOEMENIS

door

SILVAIN VAN DER GUCHT

(Vervolg)

In die tijd woonde er te Vilvoorde, in de Kerkstraat, een schoolmeester, genaamd meester Caproen, die in zijn vak een zekere beoefendheid had verworven.

Het was een ventje van zestigjarige leeftijd, zeer goed ter taal, maar een weinig bijziend en die daarom een monsterachtige bril op de neus droeg, wat hem echter niet belette een soort van eerbied aan zijn jonge leerlingen in te boezemen. zonder ze al te veel te kastijden. Bij dezen bracht vader mij ter school, na mij eerst vooral te hebben doen beloven geen gebruik te maken van mijn buiksprekers-talent en wel te zullen leren.

Ik hield mijn woord en ik deed merkelijke vorderingen, zodat ik het jaar nadien behoorlijk kon lezen en schrijven, zonder door mijn grappen aanleiding tot ongenoegen aan meester Caproen te hebben veroorzaakt.

— Dat was sterk, zegde Polfriet, een jonge guit, die zich een jaar lang kan bedwingen, is iets bijzonders.

— Ja, antwoordde Jan, het is de waarheid, maar na het einde van het eerste jaar trad in de school het enig zoontje van de schout ; het was een onnozel ventje van mijn leeftijd, maar tenger van gestalte.

De meester was niet weinig geveleid, dat de schout hem zijn zoon toevertrouwde en, na het jongetje behoorlijk te hebben ondervraagd en zich te hebben overtuigd, dat hij reeds de eerste beginselen machtig was, bracht hij hem zegevierend in de school, waar wij reeds allen aanwezig waren.

De daaropvolgende dag, in de morgen, toen de lessen reeds aan de gang waren, richtte meester Caproen het woord tot zijn gunsteling, wiens kennis hij vóór onze ogen wilde doen schitteren.

— Karelken, zegde hij, neem acht op hetgeen ik u zal voorstellen en overweeg eerst wel mijn vragen, vooraleer te antwoorden.

Het begin van deze ondervraging klonk zo verleidend in mijn oren, dat ik, de belofte vergetend, die ik aan vader had gedaan, mijn kunst schielijk in praktijk bracht.

— Ja, ja, klein meesterken met uw grote snuifneus, begin maar, ik zal wel opletten, antwoordde een stem, die uit de mond van Karelken scheen te komen.

— Wat hoor ik ! riep de meester uit, is het een straatbengel, die mij toespreekt of de zoon van de schout ?

— Meester Caproen is mottig, hij heeft deze morgen aan de jeneverfles gezeten, ik heb het gezien en zal het aan zijn vrouw zeggen.

— O, hemel, riep Caproen, bevind ik mij dan tegenover de laagste van alle schavuiten ?

Intussen bleef Karelken, die juist geen slimmerik was, met de mond wijd open, zonder iets te kunnen begrijpen van wat er gebeurde.

Maar de meester, grotelijks verstoord, wrong de roede, waarmede hij gewoon was zijn misdadige discipels te kastijden, krampachtig in de vuist. Een geweldige strijd woedde in zijn binnenste; hij durfde echter Karelken niet aangrijpen, hij was immers de zoon van een rijk heer.

— Dit is te verstaan, antwoordde Polfriet, altijd twee maten en twee gewichten.

— Natuurlijk. Hij trok dan achteruit, het jongetje met vlamme-nde ogen beziend en zette zich neer, maar terzelfdertijd barstte er onder hem een vreselijk gehuil los, alsof hij op een hond was gaan zitten. De meester, denkend zich op een hond te hebben gezet, sprong op en keek verbaasd onder zijn stoel en lessenaar.

Al de scholieren schoten in een schaterlach en meester Caproen, die misschien over mijn buikspreeken iets had horen zeggen, verbleekte van verontwaardiging. De school werd voor drie dagen gesloten, en ik ongenadig aan de deur gezet.

— Jan, dat was ongelukkig, zulke harde behandeling hadt gij niet verdiend.

— Meester Caproen oordeelde gans anders, mijnheer. Ik moest mijn roekeloze daad duur betalen, daar vader het niet meer durfde wagen mij naar een andere school te zenden, en ik dus mijn opvoeding gebroken zag.

Dit speet mij geweldig en ik vatte het vast voornemen op mij in het vervolg niet meer te laten bekoren, om mijn kunst in het buikspreeken uit te oefenen.

Zo verliepen er drie jaar en God weet wat geweld ik gedurende die tijd op mijzelf heb moeten doen, om die neiging te onderdrukken.

Ik vergezelde vader zaliger dan reeds op zijn reizen, tot verkoop van zijn artsijen, maar daar dit niet dagelijks gebeurde, ging ik bij helder weer dikwijls uit wandelen, en dit wel bijzonder buiten een van de stadspoorten, waar er een windmolen stond. In deze molen was een arme sukkelaar, Joris Step genaamd, werkzaam; het was een eenvoudig dorpeling, die men gewoonlijk gebruikte om met een ezel koren naar de molen te brengen en de bloem bij de klanten te bezorgen.

Van de vroege morgen was hij aan het werk en hij werd, om zijn eerlijkheid, door zijn meester zeer geliefd.

Op zekere namiddag, in het najaar, was ik wederom op wandel en, om wat te rusten en tevens mijn keel eens te verfrissen, in een herberg gegaan. Ik vroeg een glas bier en, terwijl de bazin mij geriefde, kwam de bovengenoemde molenaarsknecht daar met zijn ezel voorbij. Daar deze mij wel meermalen ontmoette en ik hem dikwijls met vriendschap had gegroet, zegde ik tot de bazin:

— Zie, daar is Joris Step, de man laat het zich niet verdrieten; van de vroege morgen tot de late avond aan de gang, zal hij geen rekening moeten geven van ledige tijd.

— Zeker niet, antwoordde de bazin, spijtig dat zijn vrouw hem niet evenaart, daar deze, terwijl hij slaaft en werkt, zijn zuurgewonnen geld met enige klappen uit de buurt verteert.

— En kan Joris dit lijden?

(Wordt vervolgd)